

Keynote

Elinor Olaussen och Kjetil Knarlag, Universell i Trondheim

Tittel: *Universell utforming som pedagogisk strategi og rammeverk for inkludering*

Mangfold (sv. mångfald) er omfavnet som en positiv verdi å ta hensyn til i samfunnsutviklingen. Mangfold berører tema som for eksempel etnisitet, klasse og funksjonsvariasjon, og støttet av internasjonale konvensjoner som UN Convention on the Rights of People with Disabilities (CRPD) samles arbeidet for å ivareta mangfold og funksjonsvariasjon gjennom strategien *inkludering*, som også har blitt et tema i akademia. En hovedutfordring er at inkludering ofte er en strategi på politisk nivå, mens inkludering ikke nødvendigvis ivaretas der for eksempel studentene faktisk er. I alle studieprogram, emner, klasser eller grupper av studenter er det et mangfold der hver og en representerer noe unikt, og alle skal ut fra egne forutsetninger ha mulighet til å nå et læringsutbytte som gjerne er hugget i stein ut fra langvarige tradisjoner for undervisning. Samtidig er undervisning og læring i endring for alle studenter, med nye læringsarenaer og en svekkelse av formidlingsbasert læring. Hvordan berører mangfoldet og funksjonsnedsettelse utviklingen av undervisning og læring, og hva må man til hensyn til i utformingen av et læringsmiljø? Hvilke pedagogiske grep for undervisning, vurdering og læring kan man ta i bruk for å møte mangfoldet? Og er universell utforming av læring (UDL) svaret man leter etter?

Elinor Olaussen og Kjetil Knarlag arbeider ved *Universell* som er en nasjonal enhet for inkludering, universell utforming, tilrettelegging og læringsmiljø under Kunnskapsdepartementet i Norge. I dette foredraget vil vi se på sammenhengen mellom utvikling av læring og undervisning, og begrepene mangfold og funksjonsvariasjon. Et sentralt tema er å undersøke om UDL kan være et pedagogisk rammeverk for bedre inkludering. Både faglærernes og studentenes rolle belyses, og vi vil drøfte om en kulturell endring må til for å endre praksis mot et mer inkluderende læringsmiljø.